

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет дошкільної освіти та практичної психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Приймальної комісії
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»
Протокол № 6
від « 27 » березня 2013 р.

Голова Приймальної комісії

_____ Омельченко С.О.

М.П.

«СХВАЛЕНО»

Науково-методичною радою
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»
Протокол № 7
від « 25 » березня 2013 р.

«РЕКОМЕНДОВАНО»

Вченою радою
факультету дошкільної освіти та
практичної психології
Протокол № 8
від « 14 » березня 2013 р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступників на денну (заочну) форму навчання факультету
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
за спеціальністю 7.01010101 Дошкільна освіта

на базі здобутого ОКР бакалавра
за напрямом підготовки 6.010101 Дошкільна освіта
(або здобутого ОКР магістра за спеціальністю 8.01010101 Дошкільна освіта)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Для успішної підготовки сучасного спеціаліста у галузі дошкільної освіти важливим є врахування нових соціально-педагогічних умов, оскільки потреба суспільства у висококваліфікованих педагогів постійно зростає.

Програма до фахового вступного випробування побудована згідно навчальних планів за напрямом підготовки 6.010101 Дошкільна освіта. Зміст програми охоплює основні теми навчальних дисциплін, які включають теоретичні та методичні питання, що дає можливість різнобічно виявити рівень теоретичної підготовки студентів, їх загальну психолого-педагогічну обізнаність, ступінь практичної готовності до майбутньої педагогічної діяльності.

Зміст завдань передбачає виявлення рівня знань з проблем виховання дітей раннього віку; сучасних підходів до різнобічного розвитку особистості дошкільника; розуміння ролі гри як провідної діяльності дітей дошкільного віку; визначення уміння студентів аналізувати форми роботи педагогічного колективу дошкільного освітнього закладу з сім'єю та форми зв'язку зі школою.

Зміст завдань з дитячої психології визначає рівень знань студентів з теоретичних основ означеної дисципліни; особливостей психічного розвитку дитини протягом дошкільного дитинства; значення та ролі ігрової діяльності в психічному розвитку, головних новоутворень та соціальної ситуації розвитку на кожному етапі.

Запропоновані варіанти теоретичних питань складені відповідно до вимог щодо завдань означеного типу і можуть бути використані для перевірки рівня майбутнього фахівця у галузі дошкільної освіти.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВІДПОВІДЕЙ
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

за напрямом підготовки: 7.01010101 Дошкільна освіта
на базі ОКР “бакалавр”

“Відмінну” оцінку (45-50 бал.) одержують студенти, які при викладанні питань володіють достатнім обсягом науково – методичних знань, поняттями; простежують зв’язки в теорії виховання і навчання; підтверджують теоретичні позиції прикладами з практики. Мають високу культуру мови; викладання логічне, послідовне, чітке.

Оцінку “добре” (35-45 бал.) одержують студенти, відповіді яких при достатній теоретичній та практичній основі мають певні недоліки: неповно розкриті окремі напрямки змісту; порушується логіка відповіді одного з питань; при викладанні одного з питань більше уваги приділяють практиці; відповідь не емоційна. Мова правильна, виразна, логіка іноді порушується.

Оцінку “задовільно” (30-35 бал.) одержують студенти, які порушують зв’язок теорії з практикою, припускають помилки в мові, логіці викладання; невдало аналізують педагогічні теорії і практику; не визначають головні закономірності педагогічного процесу, не аналізують наукові дослідження з того чи іншого питання.

Оцінку “незадовільно” (1-30 бал.) одержують студенти, які не володіють педагогічними поняттями, закономірностями; відповіді скупі, не розкривають суттєвості питання; не володіють як теорією, так і практикою сучасної дошкільної освіти. У відповідях припускають мовні помилки, у викладанні відсутня логіка та виразність.

Питання з дошкільної педагогіки до фахового вступного випробування

1. Закон України “Про дошкільну освіту”, його впровадження в сучасну систему освіти в Україні.
2. Значення та зміст Базового компонента дошкільного виховання в Україні.
3. Система національного виховання дошкільників.
4. Досвід педагогів-новаторів.
5. Внесок С.Ф.Русової в розробку національної системи дошкільного виховання в Україні.
6. Внесок В.О.Сухомлинського в систему виховання дошкільників.
7. Роль вихователя у формуванні особистості дитини.
8. Виховання у дошкільників гуманних почуттів.
9. Свята і розваги в дитячому садку.
10. Індивідуальна робота з дітьми в дошкільних закладах.
11. Завдання фізичного виховання дошкільників.
12. Засоби фізичного виховання дошкільників. Їх характеристика.
13. Розвиток сенсорної культури дошкільників.
14. Завдання розумового виховання дошкільників.
15. Завдання морального виховання дошкільників.
16. Завдання естетичного виховання дошкільників.
17. Попередження та корекція негативних проявів поведінки у дошкільників.
18. Виховання у дошкільників любові до рідної природи.
19. Завдання трудового виховання дошкільників.
20. Екологічне виховання дошкільників.
21. Роль гри в житті дитини.
22. Особливості керівництва сюжетно-рольовими іграми дошкільників.
23. Іграшка в житті дитини. Види, вимоги до них.
24. Дидактичні ігри: структура, види, керівництво.
25. Види дитячої праці в дошкільному освітньому закладі.
26. Особливості праці дошкільників.
27. Особливості роботи з шестирічками на сучасному етапі.
28. Форми роботи дитячого садка з сім'єю.
29. Формування психолого-педагогічної компетентності батьків в умовах дошкільних освітніх закладів.
30. Форми зв'язку дитячого садка і школи.

Питання з дитячої психології

до фахового вступного випробування

1. Предмет, задачі дитячої психології.
2. Взаємозв'язок дитячої психології з іншими науками.
3. Основні методи дитячої психології. Специфіка їх застосування.
4. Допоміжні методи дитячої психології. Їх характеристика.
5. Передумови та умови психічного розвитку дитини.
6. Вікова періодизація психічного розвитку (за Д.Б. Ельконіним). Провідна діяльність як основний фактор періодизації.
7. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженого.
8. Безумовні та умовні рефлекси новонародженого. Їх значення для психічного розвитку дитини.
9. „Комплекс оживлення” як перша форма соціальної поведінки дитини-немовля.
10. Оволодіння прямоходінням, розвиток мови, предметна діяльність як основні новоутворення раннього віку.
11. Предметно-маніпулятивна діяльність як провідна діяльність дитини раннього віку.
12. Психологічна сутність кризи „Я сам”.
13. Ігрова діяльність як провідна діяльність дитини дошкільного віку. Її структурні компоненти.
14. Динаміка ігрової діяльності протягом дошкільного віку.
15. Специфіка продуктивних видів діяльності дошкільника.
16. Специфіка трудової діяльності дошкільника.
17. Елементи навчальної діяльності в дошкільному віці.
18. Розвиток мотиваційної сфери дошкільника. Поняття про ієрархію мотивів.
19. Особливості самооцінки та самосвідомості дошкільника.
20. Особливості сприймання простору та часу в дошкільному віці.
21. Основні напрямки в розвитку мови дітей дошкільного віку.
22. Види мислення дитини дошкільного віку. Їх характеристика.
23. Характеристика наочно-образного мислення дошкільника. Зв'язок мислення і мови.
24. Умови формування довільної уваги дошкільника.
25. Відтворююча і творча уява дошкільника. Умови розвитку творчої уяви.
26. Особливості розвитку пам'яті в дошкільному віці.
27. Інтелектуальна, емоційно-вольова, особистісна готовність як складові психологічної готовності до навчання у школі.
28. Основний зміст інтелектуальної готовності дитини до школи.
29. Основний зміст особистісної готовності дитини до школи.
30. Основний зміст емоційно-вольової готовності дитини до школи.

Список літератури з дошкільної педагогіки

1. Амонашвілі Ш. А. Психологические основы педагогики сотрудничества. – К.: Рад. шк., 1991.
2. Артемова Л. В. Колір, форма, величина, число. – К.: Томіріс, 1997.
3. Артемова Л. В. Театр і гра. – К.: Томіріс, 2002.
4. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. – К., 1998.
5. Богуш А., Гавриш Н., Котик Т. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2006. – 304 с.
6. Богуш А. М., Лисенко Н. В. Українське народознавство у дошкільному закладі. – К.: Вища шк., 1994.
7. Богуш А. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Монографія. – К.: Вид Дім “Слово”, 2004. – 376 с.
8. Виховання дошкільників в праці /За ред. З. Н. Борисової. – К., 1997.
9. Гавриш Н. Методика розвитку зв'язного мовлення дітей дошкільного віку. – Луганськ: Альма-матер, 2004. – 132 с.
10. Гавриш Н. В. Художнє слово і дитяче мовлення. – ТОВ “Лебідь”. – Донецьк, 1999.
11. Георгян Н.М., Зінченко В.М. Дошкільна педагогіка : курс лекцій. - Ч.І,ІІ. - Слов'янськ, СДПУ, 2003.
12. Дитина: програма. Орієнтовний зміст виховання і навчання дітей 3-7 років у дитячих закладах. – К., 1992.
13. Дитина в дошкільні роки. Програма розвитку, навчання та виховання дітей. – Запоріжжя: ЛПКС. Лтд, 2000.
14. Дитина – педагог: сучасний погляд. Психолого-педагогічні та соціальні аспекти сучасної дошкільної та початкової освіти: колективна монографія / авт. кол.: О.П. Аматыєва, Г.В. Беленька, Н.В. Гавриш, В.В. Докучаєва, В.В. Желанова, Н.О. Курило, С.М. Курінна та ін.; за заг. ред. В.В. Докучаєвої; Держ. зал. “Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. – Луганськ: Вид-во ДЗ “ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2010. – 492 с.
15. Дитячий садок сьогодні та завтра / Бойчук О.В., Фесюкова Л.Б. – Х.: Веста: Видавництво “Ранок”, 2007. – 80 с.
16. Дичківська І.М., По німанська Т.І. М. Монтессорі: теорія і технологія. - К.: Видавничий Дім “Слово”, 2006. – 304 с., іл.
17. Діти і соціум: Особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: Монографія / А.М. Богуш, Л.О. Варяниця, Н.В. Гавриш, С.М. Курінна, І.П. Печенко; Наук. ред. А.М. Богуш; За заг. ред. Н.В.Гавриш. – Луганськ: Альма-матер, 2006. – 368 с.
18. Довженюк Г. В. Український дитячий фольклор. – К., 1981.
19. Закон України “Про дошкільну освіту”. – К., 2001.
20. Загально-теоретичні основи природничо-математичної освіти дітей дошкільного віку. Навчальний посібник для студентів спеціальності “Дошкільна освіта” / автор та укладач А.В. Сазонова. – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2010. – 248 с.
21. Здоровий спосіб життя дітей дошкільного віку. – Донецьк: ІППО, 2007. – 162 с.

22. Зебзеева В.А. Дошкольное образование за рубежом: история и современность. – М.: ТЦ Сфера, 2007. – 128 с.
23. Книга керівника дошкільного навчального закладу: Довідково-методичне видання / Упоряд. О.А. Копейкіна; Л.В. Гуаш. – Харків: Торсінг плюс, 2006. – 512 с.
24. Крутій К.Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: Монографія: У 2-х ч. – Частина перша. Концепції, проектування, технології створення. – Запоріжжя: ТОВ “ЛПКС” ЛТД, 2009. – 320 с.:іл., табл.. – Бібліогр.: с. 307. – (Бібліотека методиста дошкільного навчального закладу).
25. Крутій К.Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія: У 2-х ч. / К.Л. Крутій. – Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні програми ДНЗ. – Запоріжжя: ТОВ “ЛПКС” ЛТД, 2010. – 284 с.: іл., табл.. – Бібліогр.: с. 275-282 і в тексті. – (Бібліотека методиста дошкільного навчального закладу).
26. Ковальчук Я. И. Индивидуальный подход в воспитании ребенка. – М.: Просвещение, 1985.
27. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні. – К., 2003.
28. Козлова С. А., Куликова Т. А. Дошкольная педагогика: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений. – М.: Академия, 2000.
29. Краснова Н.М., Великандо А.І., Мількевич У.К. Українська народна іграшка: Навч. - метод. посібник. – Луганськ: Знання, 2007. – 104 с.
30. Кузьменко В. Індивідуалізація виховання і навчання в дошкільних закладах. – К., 2002.
31. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р. Педагогіка українського дошкілля: Навчально-методичний посібник. - У 2 ч. – Івано-Франківськ: Плай, 2001.
32. Лисенко Н. В. Економічне виховання дітей дошкільного віку. – Львів: Світ, 1994.
33. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р. Педагогіка українського дошкілля: У 3-х частинах. – Ч.2: Навч. посіб. – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2010. – 360с.
34. Лущик І.В. Фізичне виховання дошкільників. Фізкультурна й оздоровча робота. – Х.: Видавництво “Ранок”, 2007. – 224 с.
35. Малятко: програма виховання дітей дошкільного віку. – К., 1991.
36. Національна доктрина розвитку освіти у ХХІ столітті. – К., 2002.
37. Наступність у навчально-виховній роботі дитячого садка і школи /Укл. З.Н.Борисова. – К.: Рад. шк., 1985.
38. Нові форми здобуття дошкільної освіти / Авт. – упор.: Л.А. Грицюк, М.І. Каратаєва. – Тернопіль: Мандрівець, 2006. – 256 с.
39. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / Авт.-упор. А.П. Бурова. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. – 256 с.
40. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. Навчально-методичний посібник / За ред. Г.С. Тарасенко. – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2010. – 320 с.
41. Педагогіка раннього віку : Учеб. Пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений /Под ред. Г.Г.Григорьевой, Н.П.Кочетовой, Д.В.Сергеевой. – М.: Академия.

42. Печора К. Л., Пантюхина Г. В., Голубева Л. Г. Дети раннего возраста в дошкольных учреждениях. – М., 1986.
43. Поніманська Т.І., Дичківська І.М. Дошкільна педагогіка. Практикум. – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2007. – 352 с.
44. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: навч. посіб. – К.: Альма-матер, 2005. – 448 с.
45. Поніманська Т. І. Основи дошкільної педагогіки. - К.: Абрис, 1998.
46. Підготовка дітей до школи. Наступність і перспективність: Збірник /В.І.Войтенко, Л.А.Грицюк, М.І.Каратаєва. – Хмельницький, 2002.
47. Підготовка фахівців з дошкільної освіти за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / За ред. Т.І. Поніманської. Навчально-методичний посібник. – К.: Міленіум, 2007. – 224 с.
48. Слуцький В.І. Дорослі і діти: хто кого навчає? – Х.: “Основа”: “Тріада +”, 2008. – 160с.
49. Стельмахович М. Г. Народне дитинознавство. – К., 1991.
50. Улюкаєва І.Г. Історія суспільного дошкільного виховання в Україні: Навчальний посібник. – Бердянськ, 2007. – 172с.
51. Фромм А., Гордон Т. Популярная педагогика. – Екатеринбург: Изд-во АРД ЛТД, 1997.

Список літератури з дитячої психології

1. Бурменская Г. В., Карабанова О.А., Лидерс А. Г. Возрастно-психологическое консультирование. Проблемы психического развития детей. – М., 1996.
2. Волков Б.С., Волкова Н. В. Детская психология в вопросах и ответах. – М., 2001.
3. Волков Б.С., Волкова Н. В. детская психология: от рождения до школы. 4-е изд., перераб. - СПб.: Питер, 2009. – 240 с.: ил. – (Серия “Детскому психологу”).
4. Выготский Л. С. Вопросы детской психологии. – СПб., 1997.
5. Выготский Л. С. Психология развития ребёнка. – М.: Изд-во Смысл, Изд-во Эксмо, 2006. – 512 с. (“Библиотека всемирной психологии”)
6. Гиппенрейтер Ю. Б. Общаться с ребенком. Как? – М., 1995.
7. Гамезо М. В. и др. Возрастная и педагогическая психология. – М., 1995.
8. Детский практический психолог /Под ред. О. А. Шаграевой, С.А.Козловой. – М., 2001.
9. Дметерко Н.В. Дитяча психологія: Навчально-методичний посібник. (Курс лекцій). – Слов’янськ: ПП. “Канцлер”, 2005. – 194с.
10. Дьяченко О.М. Психологические особенности развития дошкольников / О.М.Дьяченко, Т.В. Лаврентьева. – М.: Эксмо, 2009. – 176 с.: ил. – (Растим первоклашку)
11. Буткевич Т.В. Дошкільна психологія: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 392 с.
12. Зелінська Т.М., Воронова С.В., Хурчак А.Е. Практикум із загальної психології (для студентів іноземної філології): Навч. посіб. – К.: Каравела, 2006. – 216 с.
13. Ільїна Ю.Ю., Дметерко Н.В. Морфологічні основи психічної діяльності: Навчальний посібник. – Слов’янськ, 2003р.
14. Котырло В. К. развитие волевого поведения у дошкольников. – К., 1971.
15. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми , опорні конспекти, методики: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. М.С. Корольчука. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2007. – 320 с.
16. Крутецкий В.А. Психология обучения и воспитания школьников. – М., 1976.
17. Леонтьев А. И. Деятельность. Сознание. Личность. – М., 1977.
18. Леонтьев А. Н. Проблемы развития психика. – М., 1981.
19. Лисина М.И. Общение, личность и психика ребенка. – М., Воронеж, 1997.
20. Лисина М.И. Проблемы онтогенеза общения. – М., 1986.
21. Люблинская А. А. Детская психология. – М., 1971.
22. Марцинковская Т. Д. История детской психологии. – М., 1998.
23. Мещерякова С. Ю. Особенности аффективно-личностных связей со взрослыми у младенцев, воспитывающихся в семье и в домах ребенка.//Возрастные и индивидуальные особенности психического развития ребенка./Под ред. И. В. Дубровиной, М.И. Лисиной. – М., 1989.
24. Мухина В. С. Детская психология. – М., 1999.
25. Новоселова С. Л. Развитие мышления в раннем возрасте. – М., 1978.
26. Обухова Л.Ф. Детская психология: теория, факты, проблемы. – М., 1986.

27. Общение и речь: Развитие речи детей в общении со взрослыми./Под ред. М. И. Лисиной. – М., 1985.
28. Пиаже Ж. Речь и мышление ребенка. – СПб., 1997.
29. Пиаже Ж. Психология интеллекта. Избр. психологические труды. – М., 1969.
30. Поддьяков Н. Н. Мышление дошкольника. – М., 1977.
31. Психология детей дошкольного возраста. Развитие познавательных процессов./Под ред. А. В. Запорожца, Д.Б. Эльконина. – М., 1964.
32. Психология: Словарь./Под ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. – М., 1990.
33. Психическое развитие воспитанников детского дома./ Под ред. И. В. Дубровиной, А. Г. Рузской – М., 1990.
34. Психология развития. Хрестоматия. – СПб., 2001.
35. Развитие социальных эмоций у детей дошкольного возраста./Под ред. А. В. Запорожца, Я. З. Неверович. – М., 1986.
36. Развитие общения дошкольников со взрослыми./ Под ред. А. В. Запорожца, М.И. Лисиной. – М., 1974.
37. Развитие познавательных способностей в процессе дошкольного воспитания./ Под ред. Л. А. Венгер, В.В. Холмовской. – М., 1986.
38. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии: В 2 т. – М., 1989.
39. Скрипченко О. В. та ін. Загальна психологія. – К., 1999.
40. Смирнов А.Г. Практикум по общей психологии: Учебное пособие. – М.: Изд-во Института психотерапии, 2005. – 3-е изд. – 224 с.
41. Смирнова Е. О. Психология ребенка. – М., 1997.
42. Смирнова Е. О., Утробина В. Г. Развитие отношения к сверстнику в дошкольном возрасте.//Вопросы психологии. – 1996. - №3
43. Урунтаева Г. А. Дошкольная психология. – М., 1996.
44. Урунтаева Г. А., Афонькина Ю. А. Практикум по детской психологии. – М., 1995.
45. Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии./Под ред. И. И. Ильева, В. Я. Ляудис. – Изд. МГУ, 1981.
46. Чистякова М. И. Психогимнастика. – М., 1990.
47. Шаграева О. А. Детская психология. Теоретический и практический курс. – М., 2001.
48. Эльконин Д. Б. Детская психология. – М., 1960.
49. Эльконин Д. Б. Избранные психологические труды. – М., 1989.
50. Эльконин Д. Б. Психология игры. – М., 1978.